

WZMOCNIENIE KOMPETENCJI LIDERÓW NGO. W PERSPEKTYWIE ORGANIZACJI I ZARZĄDZANIA USŁUGAMI SPOŁECZNYMI.

Dr Marta Komorska

Lublin 2022

Projekt Wzmocnienie Kompetencji - Alternatywna
partycypacja NGO w rozwoju usług społecznych dla rodzin
dofinansowany ze środków Programu Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich NOWEFIO na lata
2021 – 2030.

Agenda szkolenia:

Zagadnienia ustawy o realizacji usług społecznych przez centra usług społecznych- nowa problematyka.

Przedstawienie założeń Modelu Alternatywnej Partycypacji – -zapoznanie z procedurami mającymi na celu aktywne włączenie organizacji obywatelskich do współpracy z CUS ze szczególnym uwzględnieniem struktury rodziny.

Poszerzenie wiedzy pracowników NGO z zakresu tworzenia lokalnych diagnoz, programów usług społecznych.

Korzyści płynące ze współpracy w realizacji usług społecznych pomiędzy NGO a CUS.

Warunkiem dobrej diagnozy jest jej odpowiedni przebieg.

Diagnoza jest procesem, który składa się z trzech głównych etapów:

- 1) planowanie,
- 2) badanie,
- 3) redagowanie raportu.

Poza informacją o potrzebach może dać nam wartość dodaną !

Etap I. Planowanie diagnozy

Fundamentem każdej diagnozy jest planowanie. Na tym etapie podejmowane są kluczowe decyzje metodologiczne badań. Są kluczowe, ponieważ warunkują przebieg badań i efekt końcowy

1. Cel diagnozy i pytania badawcze.

Jest nim rozpoznanie potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Podczas planowania diagnozy należy go odpowiednio dostosować do warunków badania (np. społeczność lokalna, okres, którego dotyczy diagnoza, itp.). Ważnym zadaniem jest sformułowanie pytań (problemów), na które odpowiedzi poszukujemy w diagnozie

Przykładowe pytania:

Jakie potrzeby społeczne występują w gminie?

Na które z tych potrzeb może odpowiedzieć działalność CUS/OPS?

Jakie rozwiązania/usługi społeczne należy wprowadzić w celu zaspokojenia potrzeb społecznych?

Jaki potencjał (instytucji, organizacji sektora obywatelskiego i sektora ekonomii społecznej, podmiotów prywatnych) może wykorzystać w celu zaspokajania potrzeb społecznych na obszarze swojej działalności?

Wskaźniki:

Wskaźniki podstawowe i dodatkowe łącznie pozwalają na kompleksowy opis potrzeb i potencjału społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych. Zastosowanie podziału wynika z konieczności dostosowania zasad prowadzenia diagnozy do szczególnych uwarunkowań społeczności lokalnych oraz możliwości organizacyjnych, finansowych, kadrowych i in.. Wskaźniki podstawowe stanowią minimum pozwalające na przygotowanie podstaw do formułowania wniosków niezbędnych do opracowania na podstawie diagnozy funkcjonalnych programów usług społecznych.

Wskaźniki dodatkowe są ich uzupełnieniem i umożliwiają zdobycie wiedzy o działaniach odpowiadających na szczególne potrzeby danej społeczności lokalnej i/lub kierunkach działań dodatkowo wzbogacających oferowane usługi społeczne.

Wskaźniki mają dwie formy:

- liczb bezwzględnych mówiących o wielkości badanych potrzeb (np. liczbie osób, które należy objąć wsparciem, czy placówek możliwych do wykorzystania) oraz
- liczb względnych, mających informować o poziomie, skali bądź nasileniu potrzeb.

Wskaźniki wyrażone w liczbach względnych są wynikiem przeliczeń liczby przypadków, np. do ogólnej liczby osób, miejsc, rozwiązań, o których informacji poszukujemy.

Potencjał :

Potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych stanowią jednostki organizacyjne gminy, organizacje pozarządowe i podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴, oraz osoby fizyczne i prawne, wykonujące usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o CUS, na obszarze działania centrum wraz ze wskazaniem wykonywanych przez nie usług.

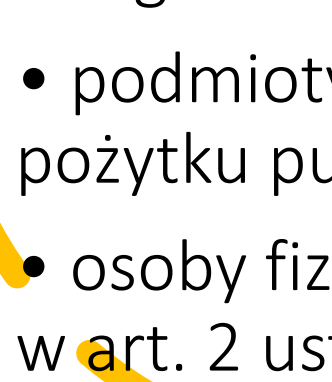
W związku z tym diagnoza potencjału polegać będzie na:

- identyfikacji podmiotów,
- określeniu zakresu ich działalności (rodzaje oferowanych usług),
- ustaleniu skali i poziomu oferowanych usług (liczba usług i/lub osób, którymi mogą zostać objęte w określonym czasie, np. miesiącu, roku) we wszystkich obszarach objętych funkcjonowaniem CUS/OPS.

Podmioty składające się na potencjał społeczności lokalnej w zakresie usług społecznych prowadzą działalność na terenie gminy.

Tworzą cztery ogólne kategorie. Są to:

- jednostki organizacyjne gminy,
 - organizacje pozarządowe,
 - podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego,
 - osoby fizyczne i prawne, wykonujące usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy o CUS.
-

Metody, techniki i narzędzia badawcze:

Zależą od:

- charakter poszukiwanych informacji (np. rodzaj wskaźników),
- możliwości organizacyjne (finansowe i kadrowe),
- wymóg łączenia metod technik i źródeł.

Dane dotyczące skali potrzeb i potencjału określanych liczbowo wymagają zastosowania ilościowych metod i technik (analiza danych zastanych, sondaż, analiza dokumentów). Informacje dotyczące potrzeb i potencjałów w zakresie usług społecznych wskazywanych przez członków wspólnoty samorządowej wymagają zastosowania jakościowych metod i technik badawczych (różne formy wywiadu, warsztaty, panele eksperckie).

Metody i techniki badań różnią się ze względu na skalę zaangażowanych środków finansowych i kadr.

Szeroki wachlarz możliwych metod i technik badawczych pozwala na dopasowanie decyzji o ich wyborze do zasobów podmiotu realizującego diagnozę.

Dobór uczestników badań:

Ważnym warunkiem dobrej diagnozy jest odpowiedni dobór uczestników badań i ich liczba (próba badawcza).

Kluczowe jest wybranie osób dysponujących odpowiednią wiedzą o interesujących nas kwestiach – informatorów. W diagnozie potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych

ważnymi informatorami są:

- osoby związane z organizacją usług społecznych (pracownicy administracji samorządowej, jednostek jej podległych i innych podmiotów oferujących usługi społeczne, np. organizacje pozarządowe, spółdzielnie socjalne i inne przedsiębiorstwa społeczne itp.),
- odbiorcy usług społecznych (mieszkańcy),
- liderzy społeczności lokalnej

Ważne!

Włączanie w proces diagnozy przedstawicieli różnych środowisk jest jednym z podstawowych warunków dobrej diagnozy. Umożliwia bowiem przyglądanie się potrzebom w zakresie usług społecznych i potencjałom służącym ich zaspokajaniu z różnych perspektyw. Jedynie zestawienie różnych punktów widzenia daje całościowy obraz sytuacji.

Etap II. Badanie

Na tym etapie następuje realizacja badań w terenie i gromadzenie informacji z wykorzystaniem opracowanych narzędzi badawczych.

Etap III. Redagowanie raportu

Rekomendowana struktura raportu:

1. Założenia diagnozy (cel, pytania, zasady).
2. Opis zastosowanych procedur metodologicznych.
3. Prezentacja wyników badań.
4. Wnioski z badań.
5. Rekomendacje.

Ale mamy coś jeszcze 😊

Dialog społeczny a konsultacje społeczne

Dialog społeczny ma bardzo ważne znaczenie w aktywizacji i zaangażowaniu mieszkańców w sprawy społeczno – gospodarcze gminy, powiatu, regionu, gdyż daje mieszkańcom:

możliwość wypowiedzenia swoich opinii na temat problemów społecznych gminy, powiatu, regionu

możliwość zgłaszania różnych propozycji i rozwiązań przez mieszkańców

możliwość udziału w tworzeniu lokalnych rozwiązań problemów z obszaru rozwoju społeczno – gospodarczego, gminy, powiatu, regionu

Dialog społeczny to sposób na:

- integrację, aktywizację i zaangażowanie wielu środowisk społecznych w gminie, powiecie, województwie przy wspólnym określeniu problemów społecznych dotyczących mieszkańców gminy/powiatu/regionu
 - na wspólne prognozowanie rozwiązań i metod oraz środków finansowych w celu ich całkowitego rozwiązania lub złagodzenia ich przyczyn.
-

Wspólna diagnoza problemów społecznych – dokonywana przy pomocy różnych sektorów:

- samorządu terytorialnego i jego jednostek organizacyjnych,
- przedsiębiorców,
- organizacji pozarządowych,
- przedstawicieli infrastruktury społecznej i gospodarczej

znacząco wpływa na wysoką jakość realizowanej lokalnie polityki społecznej , a także świadczy o wysokiej świadomości obywatelskiej mieszkańców tego obszaru w diagnozowaniu lokalnych problemów i potrzeb oraz społecznie akceptowanych rozwiązań problemów społecznych.

Dialog społeczny czyli konsultacje społeczne

Konsultacja społeczna – instytucja demokracji społecznej polegająca na wyrażaniu przez członków zbiorowości, mieszkańców opinii na temat przedstawionego zagadnienia.

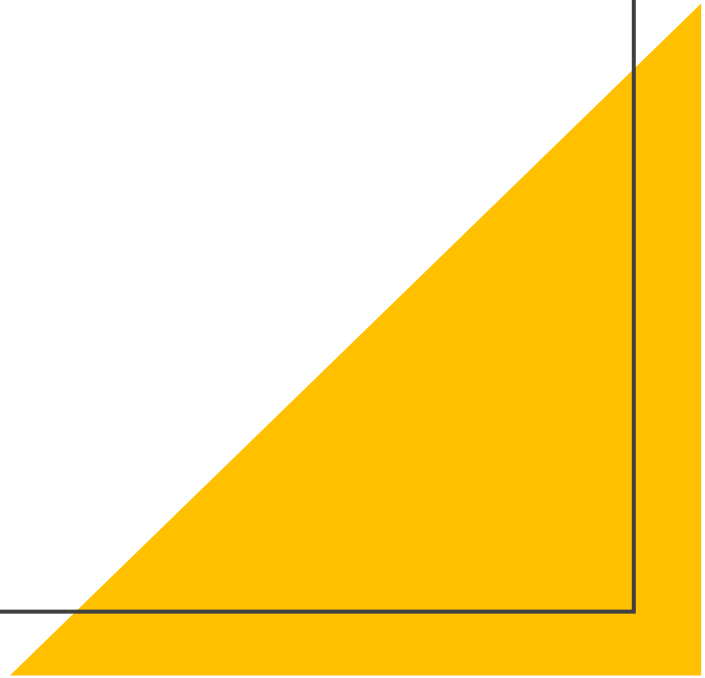
Konsultacje społeczne to proces, w którym przedstawiciele władz (każdego szczebla: od lokalnych po centralne) przedstawiają obywatelom swoje plany dotyczące np. aktów prawnych (ich zmiany lub uchwalania nowych), inwestycji lub innych przedsięwzięć, które będą miały wpływ na życie codzienne i pracę obywateli.

Konsultacje nie ograniczają się jednak tylko do przedstawienia tych planów, ale także do wysłuchania opinii na ich temat, ich modyfikowania i informowania o ostatecznej decyzji.

Konsultacje społeczne to sposób uzyskiwania opinii, stanowisk, propozycji itp. od instytucji i osób, których w pewien sposób dotkną, bezpośrednio lub pośrednio, skutki proponowanych przez administrację działań, zmian.

Proces konsultacji społecznych ma służyć:

- informowaniu o zamierzenia/planach, zmianach
- prezentacji poglądów na sposoby rozwiązania problemu,
- wymianie opinii,
- znajdowaniu rozwiązań i alternatywnych sposobów realizacji rozwiązań .

Etapy konsultacji:

- analiza problemu
- analiza własnych zasobów do podjęcia działań
- przygotowanie planu działań
- przekaz informacyjny
- zbieranie uwag, opinii, wniosków
- rozpatrywanie wniosków
- wybór rozwiązań i działań po konsultacjach społecznych
- przekazanie opinii publicznej decyzji z podaniem jej uzasadnienia

Formy konsultacji mogą być zróżnicowane i stanowią je w szczególności:

Przedstawienie opinii publicznej w formie zwyczajowo przyjętej (sondaże uliczne, sondaże internetowe, ankietowanie);

Przedstawienie pisemnych opinii organizacji lub osób uznanych za autorytety w sprawie;

Spotkania dyskusyjne z różnymi grupami społecznymi;
uzgodnienia między instytucjami w formie wynikającej z przepisów prawa (zgłaszanie uwag do dokumentów);
powoływanie i działalność rad obywatelskich (dzielnice, osiedla, sołectwa),

Formy konsultacji mogą być zróżnicowane:

Warsztaty strategiczne w grupach nominalnych, najczęściej metodą „burzy mózgów”;

Konferencje poszukiwawcze w formie plenarnej z udziałem ekspertów zewnętrznych;

Metoda delficka – ankietowanie sporej grupy ekspertów w kilku etapach, gdzie przy powtórnym ankietowaniu wyklucza się odpowiedzi skrajne.

Postulowane cechy konsultacji społecznych:

Wczesne – kiedy wszystko jest możliwe;

Skutecznie rozpropagowane – wiele kanałów informacji, w tym informowanie bezpośrednio;

Aktywizujące inwestora – np. w budowie dróg;

Dające czas do namysłu;

Niezniechęcające – nie odmawiać nikomu złożenia własnego wniosku ani opinii;

Obiektywne – rozpatrzyć zgłoszone wnioski rzetelnie i bezstronnie;

Dające jawną decyzję – o decyzji należy poinformować niezwłocznie społeczeństwo;

Wielokrotne – na każdym etapie realizacji projektu: rozpoznanie, opracowanie, akceptacja, ewaluacja;

Dziękuję za
uwagę 😊

